E L Ő T E R J E S Z T É S

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete

2021. november 15-i ülésére

Tárgy: A város kezelésében lévő utak állapotának megóvása, különös tekintettel a nehézgépjárművek közlekedésének és parkírozásának szabályozására

Előadó: Viziné dr. Horváth Judit jegyző

Előterjesztés tartalma: határozati javaslat

Szavazás módja: egyszerű többség

Az előterjesztés előkészítésében részt vett: Városüzemeltetési Osztály

Az előterjesztés előkészítésében közreműködnek: Pénzügyi Ellenőrző és Gazdasági Bizottság

Tisztelt Képviselő- testület!

Önkormányzatunk tulajdonában, kezelésében lévő belterületi utak hossza közel 40 km. Ennek kb. 80 %-a aszfaltburkolatú, 10 %-a maraszfalt/murvás, a fennmaradó rész kiépítetlen burkolatú, földutak (a kiépítetlenben szerepelnek a földhivatali nyilvántartásban út művelési ágú ingatlanok is, pl. Cigánydombi lakóterületen a Semmelweis-Írtás-Vásártéri utakkal határolt beépítetlen terület). Az utak kiépített pályaszerkezetéről, így teherbírásukról nincs nyilvántartásunk. A családiházas lakóterületeken - Kukoricaföldek, Erdőkalja - jellemző volt az útalap és murvaterítéssel kialakított, építési forgalom által tömörített pályaszerkezet. A lakóterületek nagy részének beépítése után az utak egyrétegű, általában 4-5 cm vastag, 4-5 méter széles aszfaltburkolatot kaptak. A 90-es években kezdődő nagy közműépítések - szennyvízcsatorna, gáz, telefon - kivitelezése során az utcáknak nem csak a pályaszerkezete került megbontásra, hanem az alapjuk is. A közmű nyomvonalak sávos helyreállítását nem mindenhol sikerült megfelelő pályaszerkezettel, tömörítéssel elkészíteni.

Az önkormányzati utak felszíni csapadékvízelvezetése kiépítettnek mondható, de a műszaki állapota nem mindenhol felel meg az előírásoknak. Több helyen az árkok feliszapolódtak, vagy az ingatlantulajdonosok betemették (mondván, így könnyebb a fűvet nyírni...), nincsenek karbantartva. Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 19/2014.(IX.22.) önkormányzati rendelete - a közterületek tisztántartásáról és a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról - rendelkezik az ingatlanok előtti közterület tisztántartásáról. A 16. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az ingatlan melletti nyílt ároknak és műtárgyainak tisztántartása, gyommentesítése az ingatlanhasználó kötelessége.

2011. évben önkormányzatunk elkészítette "Zirc város belterületi csapadékvíz elvezetés" tanulmánytervét. A terv által legkritikusabbanak tartott három területre engedélyezési és kiviteli tervek is készültek. Pályázati támogatással a Luksz S. u., Rákóczi tér és III. Béla u. térségében felújításra került a csapadékvízelvezetés.
A nem megfelelő csapadékvízelveztés miatt sok utcában az útpadkákat kimossa a víz, ennek következtében a forgalom hatásától töredezi az aszfaltburkolat széle.

A belterületi utakat kiépítésük alapján 5 kategóriába sorolhatjuk:

a) összekötő út ezek az országos közutak átkelési szakaszai: Köztársaság u., Kossuth u., Bakonybéli u., Borzavári u., Deák F. u.
b) gyűjtőút: Alkotmány u., Üdülő u., Szeptember 6. u., Vitális u, Szikla u., Békefi A. u., Kodály Z. u. Munkácsy u., Semmelweis, József A., Reguly A. u.(József és Bakonybéli utcák közötti szakasza) és Szabadság u.
c) lakó utak, kiszolgáló utak
d) egyirányú, vegyes forgalmú utak,
e) gyalogos és kerékpárút.

A gyűjtőutak pályaszerkezetéről elmondható, hogy azok már többrétegű aszfalt burkolattal, megfelelő útalappal rendelkeznek, teherbírásuk megfelelőnek tekinthető.
Ezen utak felszíni csapadékvízelvezetés kiépítettsége is jónak mondható (a nem megfelelő csapadékvízelvezetés jelentősen befolyásolja az utak teherbírását).

Pályázati támogatással az elmúlt években több lakó utca burkolata került felújításra: Som, Tölgyfa, Liszt, Eötvös, Boksa, Berek, Vásártéri, valamint az Üdülő és Zrínyi utcák egy-egy szakasza.

Önkormányzati utcákban jelenleg a tehergépjárművek korlátozása:
- súlykorlátozás: Reguly utcában, Mayer-tó utcában, Piactér utcában, Vadász utcában
- behajtás korlátozás: Fáy A. utcában (Lakó-pihenő övezet), Táncsics utcában, Liliom közben, Luksz S. utcában

Városunk területén 22 vállalkozásnak 59 db gépjárművel van bejelentett telephelye tehergépjárművek tárolására. Ebből 12 vállalkozásnak lakóövezetben van a telephelye.
Érintett utcák: Köves J., Kodály, Békefi, Kálvária, Bajcsy, Akácfa, Vadász, Petőfi utcák.

A nehézgépjárművek közlekedéséből, parkolásából adódó problémák:
- a nem megfelelő teherbírású utak megsüllyednek, nyomvályúsodnak, kátyúsodnak
- keskeny utaknál burkolatszélek letöredeznek
- parkoló nehézgépjárművek akadályozzák a közlekedést
- környezetkárosítás, légszennyezés

A probléma megoldása nem egyszerű és nem gyors, tekintettel:
- az időigényes előkészítésre
- az egyszeri, azonnali költségekre (melyek ugyan hosszútávon busásan megtérülnek, de elő kell teremteni a fedezetet)
- mint minden változás, ez is az érintettek ellenállását fogja generálni

A Képviselő-testület 220/2021. (IX.20.) határozatának - Zirc város közúthálózatának forgalomtechnikai felülvizsgálatáról - 1/ab. pontjában új lakó-pihenő övezetek kijelöléséről döntött:
- 82. sz. főút – Bakonybéli utca – Cuha-patak mellékága
- Bakonybéli utca – Reguly Antal utca – József Attila utca – Béke utca
- 82. sz. főút – Cuha-patak mellékága – Arborétum – Damjanich utca
- Üdülő utca – Alkotmány utca – Vitális utca – Szeptember 6. utca
- Üdülő utca – Szeptember 6. utca – Pintér-hegyi Parkerdő”

A Fáy A. utcai lakótelep már korábban lakó-pihenő övezetté lett kijelölve.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 39/A. § b) pontja értelmében a lakó-pihenő övezetbe csak az ott lakókat vagy az oda látogatókat szállító személygépkocsi, a személygépkocsi kivételével a legfeljebb 3500 kg megengedett legnagyobb össztömegű gépkocsi, a betegszállító gépjármű, motorkerékpár, a motoros tricikli és ezekhez kapcsolt pótkocsi, segédmotoros kerékpár, állati erővel vont jármű és kézikocsi, a kommunális szemét szállítására szolgáló jármű, továbbá az oda áruszállítást végző legfeljebb 3500 kg megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsi hajthat be.

A nehézgépjárművek közlekedésének és várakozásának/tárolásának szabályozásáról több jogszabály is rendelkezik:

I.) Központi jogi szabályozások:

1.) Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) *42. § (1)-(2), (8), (11) és (12) bekezdések értelmében:*

„(1) Az új építmények, önálló rendeltetési egységek, területek rendeltetésszerű használatához - a helyi építési szabályzat eltérő rendelkezésének hiányában a (10) és a (11) bekezdésben foglaltak kivételével - legalább a (2) és a (4) bekezdésben előírt mennyiségű és fajtájú gépjármű elhelyezési lehetőségét, továbbá rendszeres teherszállítás esetén rakodóhelyet kell biztosítani. Meglévő építmények bővítése, átalakítása, rendeltetésük módosítása esetében - a (10) bekezdésben foglaltak kivételével - csak a bővítésből, az átalakításból, vagy az új rendeltetésből eredő többlet gépjármű elhelyezéséről kell gondoskodni, a meglévők megtartása mellett. Védett épületek (műemlék, helyi egyedi védelem) bővítéssel nem járó átalakítása, rendeltetésmódosítása esetében - a (10) bekezdésben foglaltak kivételével - nem kell a gépjárművek elhelyezését biztosítani.

....

„(8) Áru-rakodóhelyről kell gondoskodni minden olyan építmény részére, amelybe rendszeres áruszállítás történik. A rakodóhelyek nagyságát, számát és helyét a szállító jármű igénye szerint, továbbá úgy kell meghatározni, hogy a rakodás a közterület forgalmát és az építmény rendeltetésszerű használatát ne akadályozza."

2.) A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 7. §-a értelmében:

„*(1) Közúti közlekedési szolgáltatáshoz használt jármű - a (3) és (4) bekezdésben foglalt esetet kivéve - közúton vagy más közterületen nem tárolható.*

(2) Az az üzembentartó, aki közúti közlekedési szolgáltatási tevékenységéhez tíznél több járművet használ, járműveit telephelyen köteles tárolni.

(3) Ha az üzemben tartó a közúti közlekedési szolgáltatást legfeljebb 3500 kg legnagyobb megengedett össztömegű gépkocsival végzi, e járművet a közúton vagy más közterületen is tárolhatja.

(4) A közút kezelője kivételesen indokolt esetben - olyan helyen, ahol a jármű a közúti forgalmat nem zavarja - hozzájárulhat a közúti közlekedési szolgáltatáshoz használt bármely jármű (járműszerelvény) közúton való tárolásához. Más közterületen az ilyen jármű tárolásához közterülethasználati engedély szükséges."

3.) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 14/A. § (6) -(10) bekezdései

(6) A 3,5 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsit, vontatót, pótkocsit vagy autóbuszt a település belterületén lévő ingatlanon akkor lehet tárolni, ha a települési önkormányzat jegyzője megállapítja az ingatlan tárolásra való alkalmasságát. A jegyző a tárolásra való alkalmasságról hatósági bizonyítványt állít ki.

(7) Az ingatlan a (6) bekezdésben említett járművek tárolására akkor alkalmas, ha

a) az ingatlanon és annak környezetében az épített és a természeti környezetre tekintettel elegendő tér áll rendelkezésre a beparkolás és tárolás érdekében,

b) az ingatlan közvetlen környezete nem sűrűn lakott és

c) az ingatlanon tárolt, a (6) bekezdésben meghatározott járművek által okozott környezeti zaj vagy bűzhatás által okozott zavaró hatás - tekintettel a lakókörnyezet jellegére is - nem jelentős.

(8) Ha a (6) bekezdésben meghatározott járművek tényleges tárolási helyéül szolgáló székhely, telephely címe szerinti ingatlan tárolásra való alkalmasságáról a jegyző által kiállított hatósági bizonyítvány alapjául szolgáló körülmények megváltozása miatt az ingatlan a továbbiakban nem felel meg a (7) bekezdésben meghatározott feltételeknek, a jegyző kötelezi az üzembentartót a (6) bekezdésben meghatározott járművek adott ingatlanon történő tárolásának megszüntetésére. Ha az üzemben tartó a kötelezésnek határidőn belül nem tesz eleget, a jegyző 500 000 forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtja.

(9) Ha az ingatlannak a (6) bekezdésben említett járművek tárolására való alkalmassága a (7) bekezdés b) pontjában foglalt okból változott meg, a jegyző nem alkalmazhatja a (8) bekezdésben foglaltakat. Ebben az esetben a jegyző kötelezi az üzembentartót a (6) bekezdésben meghatározott járműveknek a megváltozott lakókörnyezethez igazodó mértékű tárolására.

(10) A települési önkormányzat jegyzője abban az esetben is vizsgálhatja a (7) bekezdésben foglalt feltételek fennállását és alkalmazhatja a (8) és (9) bekezdésben foglalt jogkövetkezményeket, ha a (6) bekezdésben meghatározott jármű tárolásának alkalmasságáról az érintett ingatlan vonatkozásában korábban hatósági bizonyítvány kiállítására nem került sor.

4.) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 34. § (2) bekezdése értelmében a közút forgalmi rendjét a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet – a forgalmi körülmények vagy baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként – a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítani kell. A helyi közutak kezelője e kérdésben a képviselő-testület.

5.) Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII.21.) KM rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében az utak forgalmának szabályozása, valamint a közúti jelzések elhelyezése, fenntartása, üzemeltetése és eltávolítása az út kezelőjének a feladata.
10. § (1) A helyi forgalomszabályozás célja, hogy a közúti jelzések alkalmazásával közölje a közlekedésben résztvevőkkel azokat a különleges kötelezettségeket, korlátozásokat, tilalmakat, vagy veszélyhelyzeteket, amelyekre az adott helyen a KRESZ-ben foglalt tételes magatartási szabályok betartása mellett figyelemmel kell lenniük.
(2) A járművek forgalmára vonatkozó tilalmat, vagy korlátozást csak kellően indokolt esetben és mértékig szabad elrendelni. A tilalmak vagy korlátozások a forgalom biztonságának és egységesítésének, az út (műtárgy) műszaki állapotának védelme és környezetvédelmi szempontok érdekében rendelhetők el.

Forgalomszabályozási műszaki szabályzat a 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet melléklete

33. Járművek forgalmának méret és súly szerinti korlátozása
33.1. Szélesség-, magasság-, hosszúság-, súly- vagy tengelyterhelés-korlátozást abban az esetben kell elrendelni, ha az út kiépítettsége, műszaki állapota, illetve teherbírása, a híd vagy egyéb műtárgy teherbírása, illetve méretei, vagy az út mellett, illetve felett lévő akadály a meghatározott méretet, tömeget meghaladó jármű közlekedését nem teszi lehetővé.

33.2. Az út korlátozott teherbírása esetében tengelyterhelés-korlátozást vagy súlykorlátozást, híd (vagy egyéb műtárgy) korlátozott teherbírása esetében súlykorlátozást vagy legkisebb követési távolságot kell elrendelni.

33.3. A megfelelő korlátozást vagy tilalmat - jelzőtáblával - minden esetben el kell rendelni, ha
a) a híd vagy egyéb műtárgy teherbírása 20 tonnánál kevesebb.
b) az úttest felett akár csak egyetlen ponton is a járművek elhaladásához rendelkezésre álló szabad magasság 4,20 méter vagy ennél kevesebb,
c) a forgalmi sáv szabad szélessége - hídszerkezet, egyéb műtárgy, eltávolíthatatlan akadály, vagy más hasonló ok miatt - lakott területen kívül 3 méternél, lakott területen belül 2,75 méternél kevesebb,

34. Egyes járműfajták behajtásának korlátozása
34.1. Járművek (egyes járműfajták) behajtásának tilalmát abban az esetben lehet elrendelni, ha azt
a) a forgalom biztonsága vagy egységesítése,
b) a környezet védelme,
c) az út állapotának megóvása indokolja.
A tilalom bevezetése esetén az átmenő forgalom részére megfelelő tehermentesítő utat kell biztosítani.

II. Helyi szabályozás:

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 49/2009.(XII.31.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: közterület használati rendelet) 7. -8. §-a az alábbi szabályozást tartalmazza:

„7. § Járművek tárolása közterületen

(1) E rendelet alkalmazásában tárolásnak minősül a KRESZ által meghatározott megállás időtartamát követő 10 percen túli egy helyben tartózkodás.

(2) A 3,5 tonna legnagyobb megengedett össztömeget meghaladó jármű – a (3) bekezdésben felsorolt eseteket kivéve - közterületen nem tárolható.

(3) A (2) bekezdéstől eltérően a 3,5 tonna legnagyobb megengedett össztömeget meghaladó jármű tárolható közterületen az alábbiakban felsorolt helyeken és feltételekkel:

a) a 3,5 tonna legnagyobb megengedett össztömeget meghaladó járművek számára kijelölt ingatlanok;

b) az ingatlan építkezési forgalmában részt vevő jármű az olyan ingatlan előtt vagy annak 50 m-es körzetében, amelyen a várakozás ideje alatt tényleges építkezési tevékenység zajlik;

c) közúti hó eltakarítást, síkosság-mentesítést végző készenléti, ügyeleti szolgálatot ellátó, a hó eltakarítási, síkosság-mentesítési feladat elvégzéséhez szükséges figyelmeztető jelzéssel, felirattal, szerelvényekkel és szóróanyaggal felszerelt jármű;

d) a megkülönböztető jelzéssel ellátott jármű;

e) az üzemképtelen jármű legfeljebb 24 óra időtartamig, ha az üzemképtelen állapotot jelző felirat a járművön jól láthatóan el van helyezve.

(4) Autóbuszok tárolására kijelölt közterület az autóbusz pályaudvar (Állomás utca 6.) területe. Ettől eltérően, a helyi tömegközlekedést szolgáló autóbusz a jegyző által kijelölt, az üzemeltetővel egyeztetett helyszínen tárolható, közterület-használati díj mentesen.

(5) Az autóbusz pályaudvart külön megállapodás alapján üzemeltető vállalkozó saját autóbuszainak az autóbusz pályaudvaron történő tárolására a hivatkozott megállapodásban foglaltak az irányadóak.

Javaslom Tisztelt Képviselő-testületnek a város kezelésében lévő utak állapotának megóvása érdekében az alábbiakat:

- felül kell vizsgálni a jegyzőnek a korábban kiadott telephelyeket, hogy megfelelnek-e a hatályos jogszabályi előírásoknak (1988. évi I. tv. 14/A. §),
- nehézgépjárművek tárolására alkalmas területet kialakítása javasolt az új iparterület dudari vasútvonal melletti ingatlanrészen,
- az engedély nélkül parkoló nehézgépjárművek ellenőrzése (közterületek használatáról szóló önkormányzati rendelet, közterület felügyelő),
- folytatni kell a városi úthálózat megkezdett felújítását,
- 7,5 t súlykorlátozás, kivéve helyi járat (KRESZ 38. ábra) bevezetése a Kukoricaföldek lakótelepen

Kérem Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Zirc, 2021. november 4.

Viziné dr. Horváth Judit
jegyző

Határozati javaslat

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2021. (…) határozata

a nehézgépjárművek közlekedésének és parkírozásának szabályozása tárgyában

1. Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete „a város kezelésében lévő utak állapotának megóvása, különös tekintettel a nehézgépjárművek közlekedésének és parkírozásának szabályozására” tárgyú előterjesztést megtárgyalta, és az alábbi döntéseket hozza:

   a) Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjét, hogy vizsgálja felül, hogy a korábban kiadott telephely engedélyekkel érintett ingatlanok a gépjárművek tárolására alkalmasak-e.

   b) Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Zirc 07/44 hrsz.-ú "ipari park" művelési ágú ingatlan É-i oldalán, a 11A vasútvonal melletti területen nehézgépjárművek részére parkolót alakít ki.

   c) Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 7,5 t súlykorlátozást - kivéve helyi járati autóbusz - vezet be a Zirc, Béke utca - Bakonybéli utcáktól Nyugatra lévő lakóterületre.

Felelős: 1/a. pont esetében: Viziné dr. Horváth Judit jegyző
1/b-1/c. pontok esetében: Ottó Péter polgármester

Határidő: 1/a. pont esetében: 2022. január 31.
1/b. pont esetében: 2022. május 31.
1/c. pont esetében: 2022. január 31.